

Befejeződött az algebrai konferencia

A József Attila Tudományegyetem matematikai tanszékein folytatott, jelentős eredményeket felmutató kutatások korszerűségének igénye hívta életre a nyári nemzetközi tudományos konferenciákat, amelyeket évente rendeznek Szegeden. Az idei, hatodik algebrai konferencia tegnap fejeződött be. A négynapos előadásorozat központi témája volt: a félcsoporthalmok elmélete.

A modern algebrai kutatásokban az ágában olyan kutatási eredmények születtek, amelyek nemcsak a matematika más területein, hanem a gyakorlatban is felhasználhatók. Alkalmazásuk legszámottevőbb a számítógépek, az automataelméletben, és a gépi nyelvek elméletében. A konferencián elsősorban elvont algebrai kérdéseket adták az előadások témáját, de néhány kutató beszámolt az elméleti eredmények újabb alkalmazási lehetőségeiről is. A tudományterület szegedi kutatói közül dr. Megyesi László egyetemi adjunktus és Szendrei Mária egyetemi tanársegéd tartott előadást. Összesen hatvanötven vettek részt a konferencia munkájában, köztük mintegy harminc külföldi kutató, akik a világ 13 országából jöttek Szegedre. A nemzetközi tudományos tanácskozás sikerrel tölthette be célját.

Együtt élni a faluval

Változások Csengelén

Nehéz örökséget kapott a csengelei tanács két új vezetője. Elődeik iránt alaposan megcsappant az ittlakók bizalma, bőségesen szolgáltattak indokot rá, és pályafutásuk szerencsétlenül, emberhez méltatlanul zárult. Bármennyire szeretnénk mostani beszélgetésünk alkalmával messzire kerülni ezt a kellemetlen körülményt, lépten-nyomon beleütközünk. Ahhoz ugyanis, hogy az áprilistól mostanáig tapasztalható változásokat számba vegyük és a későbbi távlatokról is szót ejthessünk, tudnunk kell, hogy az egész faluban eluralkodott a tehetetlenség érzete: Csengele messze esik a világtól, lemarad a szomszédos községektől és alatta marad lehetőségeinek.

Arculat

A tanácsházán Kordás István tanácselnököt, dr. Szógi Zoltán vb-titkárt és Túri Ferencet, a községi pártbizottság titkárát arra kértük, néhány mondattal rajzolják meg Csengele mai arculatát. A tanácselnök itt született, bőséges ismereteire támaszkodva ezt mondja: — a csengelei ember fogékony minden új iránt, saját lehetőségeiből többet áldoz élet-színvonalára javítására, mint a szomszédos községek lakói. Nagy erőfeszítésbe került az előrelépés, szívósan kellett dolgoznia érte, szegényebb volt, mélyebbről indult. — A városból érkező vb-titkár szavaiból: — megdöbbentő kép fogadott. A vasút ide 5 kilométer. Leszáll a vonatról 15–20 ember, hátán a csomag, és elindul gyalog, ki merre lát. Szegeddel nem köti össze a falut autóbusszal, reggel van egy járat a korai vonathoz, egy másik Pustaszere megy, onnan Kistelekre, délután vissza, de ez a falu igényét nem elégíti ki. Az itt élők a közlekedési gondok miatt nem mehetnek a kultúra után, a művelődési lehetőségeket itt kellene megteremteni, de nincs művelődési ház, nincs ifjúsági klub, nincs mozi; a járásban ez az iskola küzd legjobban a szakos nevelők hiányával, és ebbe a termelősövetkezetbe jön legkevesebb szakember. Még sportegyesület, futbalcsapat sem volt.

A párttitkár véleménye: — Az új tanácsi vezetés fölírta a falut, rábresztette eddigi hiányosságaira és segít a gondok megoldásában. Eddigi erőfeszítései tisztelet érdemelnek, számos intézkedése olyan eredményt hozott, ami a továbblépésnek is alapja lehet.

Földadat

Furcsa a fogalmazás, de találó: a falu szembefordult a tanácsházzal. Eddig hátul állt neki. Nem „szemben áll” vele, csak arcát mutatja felé. Eddig nem lehetett semmiféle gyűlést pontosan kezdeni, mert senki

nem jött időben. Telefonálni kellett: gyere, mert megint nem lesz határozatképes az ülés. Most minden pontosan kezdődik, de befejezni nem tudják időben, annyira sok égető és közérdekű gondot vetnek föl, és mindnek a megoldásához segítő szándékot is ajánlanak. A termelősövetkezet vezetői azelőtt keresték az alkalmat, hogyan ne találkozzanak a község vezetőivel. Egyszer pörbe is keveredett a téves és a tanács, olyan ügyben, amit egy asztal mellett ülve könnyen elintézhettek volna. Most kölcsönös a jó viszony. A tanácsi apparátusban tapasztalható volt néha az a különös igyekezet, hogyan lehet nem elintézni valamit. Most a segítőszándék a nagyobb.

— Az a földadatunk, hogy együtt éljünk a faluval. Helyreállt a kölcsönös bizalom, figyelik és segítik munkánkat. Törekvéseinket már nem a kívülálló gáncsoskodó érdeklődése kíséri, sokkal inkább a mindent látó és sokat akaró, a támogató közvélemény áll mellettünk. — Ezek a mondatok máshol természetesen hatnak, itt még újdonságnak számítanak.

Gond az út

Legégetőbb gondja a falunak az út. A Pántlika út nagyobbik részét aszfaltolták, szeptember 6-tól kezdve már Szegedre járó busz is közlekedik rajta. Végállomása sajnos még nyolc kilométerre lesz a falutól, egy darabja még építésre vár. Sokat várnak tőle, ha elkészül. Bár szolgálati lakással fogadnák a szakembereket, addig nem nagyon jönnek, amíg kimozdulni sem tudnak a faluból. Ha csak végigmenne egy busz ezen a tanyákkal körülrakott hosszú úton, megtelne munkásokkal, Kistelekre vagy akár Szeged üzeméi is számíthatnának rájuk. A vasút megszűntette a rakodást a csengelei állomáson, kétféle forinttal többet fizet a téves évente, hogy a Kisteleken kirakott műtrágya a faluba kerüljön. Ha az út megépül, tíz kilométerrel közelebb kerül Kistelekre.

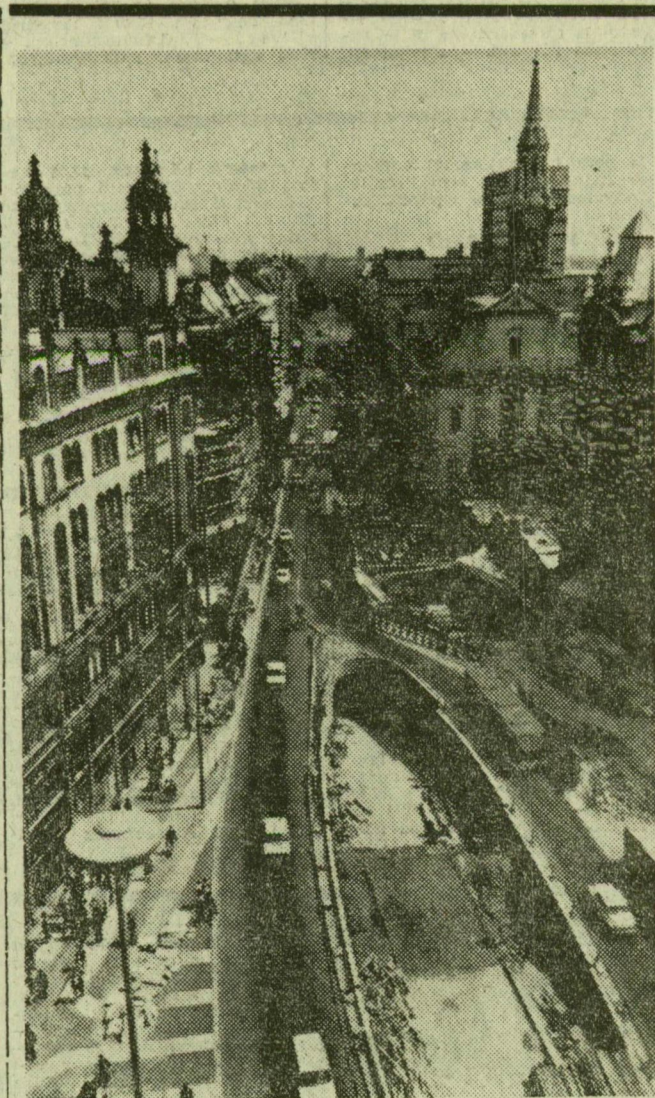
A művelődési ház felújítási tervei már készülnek. Jelentős társadalmi munkával egy raktárat addig is ifjúsági klub alakítanak át. Változatlanul gond, hogy sem a faluban, sem a tanyai iskolákban nem tudnak mozi játszani, filmet vetíteni. Föl kell erre hívunk a közművelődéssel foglalkozók figyelmét, hiszen amikor egyetlen művelődési autója

induló állomásuk, úgy esett ki hatáskörükből ez a minden művelődési alkalomtól messzeeső vidék.

Már van futbalcsapat, játszott is már hazai pályán. Néhány más sport is gyökeret tudna itt verni a tanácsiak szerint, ha átértékelnék Csengele eddigi képét: a mozdulatlan faluból változni akaró és fejlődni tudó falu lett, ezt a szándékát lenne jó támogatni. Most szerveződik egy nyolclakásos társasház, csak fiataloknak; kicserélik az utcai lámpákat, hogy kívülről nézve se legyen sötét Csengele; járdákat építenek, parkokat, játszótérrel. Összel ezer fát ültetnek el majd az utcákon és egy erdei tisztásra kis tábor, pihenőt terveznek. Ha a téves termeléküthöz juthat, melegvízes fürdőt is építenek mellé.

Jól tudják a tanácsiak, hogy az eddig tapasztalt bizalom szép előleg csupán, a változásokra váró falu természetes gesztusa. Befelődülés volt eddig jellemző a tanácsházán, és az sem volt ritka eset, hogy egymást örölte ez a belső apparátus. Most a kitarukozás korszakát éli a tanács: hivatását akarja teljesíteni.

Horváth Dezső

Hamarosan eltűnik az állványos Budapest a Kossuth Lajos utca, Petőfi Sándor utca és Felszabadulás tér kereszteződéséből. Az érdekes munka most fontos, befejező szakaszához érkezett. Az aluljáró fődémiszervezetét eddig két részben építették

Dönteni felelősséggel

A vezetés tudomány egy-egy szerepéhez tartozik, hogy lehetőleg mindenről mindig ott döntsenek, ahol az összes szükséges információ, a legtöbb ismeret és tapasztalat rendelkezésre áll. A döntés ugyanis ott lesz a leggyorsabb, és tartalmában is a legmegfelelőbb. A túlzottan centralizált irányítású gazdasági, vagy akár közigazgatási egységeknel többnyire éppen abból adódik a legtöbb veszteség, a vezetés, a munka vagy az ügyintézés gyengébb hatásfoka vagy rugalmatlansága, hogy a munkahelyektől — a kereskedelemben az eladó pultjától, a közigazgatásban az eladói asztaltól — messzire esik az irányító szervezet csúcsa, ahol a döntéseket hozzák. A végrehajtás és a döntés közé túl sok adminisztráció, irányítási láncszem épül be, s amíg ezeken az információk odavissza végigfut, rengeteg idő telik el. Az ilyen sok lépésű, nagyon központosított szervezetben az alapinformáció eredeti jelentése, lényege is gyakran eltorzul: a különböző érdekek, a lehetséges félreértések miatt.

Több, e veszélyekre pontosan felfigyelő párttáborzat éppen ezért tartja elsőrendűnek fontosnak a bürokrácia csökkentését, a vezetési és irányítási módszerek és szervezetek korszerűsíté-

sét. Ezért szerepel változatlanul sok fórumon, fontos feladatként a helyi vezetés önállóságának további fenntartása, a helyi hatáskörök, jogkörök minél szélesebb kibontakoztatása.

Kétségteljes, az utóbbi másfél évben, mióta az állami, ágazati fejelem megszűnt, az ágazati fejelem megszűlő feladata fokozottabban előtérbe került, erről: a helyi önállóságról mintha kevesebb szó esne. Mintha a nagyobb fejelem és a hatékony önállóság egymásnak ellentmondának. Pedig rugalmatlan, értéktelen és vulgarizált fejelem az, amely azért alakul ki valamelyik vállalatnál, mert az egységek, telephelyek mozgási lehetősége korlátozott. Igaz, a fejelemzés szempontjából ez egyszerűsíti a dolgot. Valahogy úgy, hogyha tilos a folyópartra menni, akkor senki sem fullad a vízbe. Nehezebb, több türelmet és hozzáértést kíván mindenkit megtanítani üzni...

Az önállóság és az ebből eredő felelősség teszi igazán érdekeltté az embereket a jó, s az egyre jobb teljesítmények elérésében. (Egyszerűsítő szemlélet az, amely az érdekeltséget csupán a forintokra vezeti vissza.) Demokratikus fejelemre van szükség ahhoz, hogy a következő évek gazdasági és társadalmi fejlesztési célja-

it mindenütt elérhessék. Ez szül kezdeményező kedvet, s egyszerűen teret is a kezdeményezéshez, a munkaadóktól az irányítás legfelsőbb szintjéig, bármelyik vállalatnál, ágazatnál. A vak fejelem a bürokráciának kedvez, ez pedig csírájában öli meg a vállalkozási ambíciót.

A párt XI. kongresszusa e feladatokat egyenrangúnak jelölte meg: a fejelem és a demokratizmus fejlesztése a fejlett szocializmust építő társadalomban csak egyszerre, együtt képzelhető el. A közös, testületi döntés, bármiben és bármelyik fórumon tulajdonképpen az a forma, amely sokban kielégítheti ezt a követelményt. A testületi döntés ugyanis lényegében képes megteremteni ezt a feltételt, hogy a megfelelő határozatokhoz szükséges legtöbb ismeret és tapasztalat jelen legyen ott, annál az asztalnál, ahol döntenek. Ehhez az kell, hogy mindig jól és pontosan válogassák meg a meghívottakat: első sorban a téma határozza meg, kit hívnak meg — ne a protokoll.

Sajnos gyakran megesik — épp mert a protokollszempont kerül előtérbe, hogy egy-egy jó hírű szakembert, vagy tekintélyes vezetőt, sok helyre, mindenhova meghívunk. Nem is képesek jelen lenni mindenütt: helyettesítik. Az igazgató a főosztályvezetőt, ő az osztályvezetőt, az osztályvezető a helyettesét, vagy valakit, aki ráér az osztályról.

A helyettes nem ritkán fejszem tud készülni az ilyen tárgyalásra. Az előzetes anyagokat esetleg meg sem kapja, vagy későn kapja. Aki sok tárgyalásra hivatalos, különben is egyre nehezebben készül fel, hiszen egyre több „előzetes” anyagot kap, s ezek mély, alapos értékelésére végül is nem marad idő és erő. Nem marad idő utánanézni az esetleg kevésbé érthető, vagy éppen kérdéses adatnak, javaslatnak.

Tehát a testületi döntés végül is — formálissá válhat: nem a testület dönt (az csak ott ül az asztalnál), hanem csupán egy-két ember. Azok, akik felkészültek, vagyis többnyire azok, akik a javaslatot összeállították. Oponensük nem lévén, az előterjesztő 2–3 szakember véleménye lesz a döntő.

Ez önmagában még nem baj, ha... ha jó a döntés. A hiba abban van, hogy bár 1–2 ember döntése lesz a mérvadó, a felelősség — testületi. A döntés, úgy tetszik demokratikusan született, hiszen tizen-húszan is hozzászólhettek volna. Ez adja a döntés rangját, hírét...

Nem lenne jó belenyugodni ebbe, hogy bárhol, bármilyen gyorsan, vagy magasabb irányítási szinten a testületi döntés eképp váljék formálissá. Hiszen ezek hatáskörének jó szinten tartása az egyik biztosítéka lehet annak, hogy fejelem, szakszerűség és demokratizmus mindenütt sérthetetlenül és együtt élhessen.

Gerencsér Ferenc

Tudományos akadémiaik együttműködése

A Magyar Tudományos Akadémia műszaki kémiai kutató intézete egyre széle-

sedő nemzetközi kapcsolatokkal teszi meg eredményesebb tudományos munkáját. Öt évre szóló együttműködési megállapodást kötöttek a csehszlovák tudományos akadémia „Műszaki kémia elméleti alapjai” nevű kutatóintézetével. Ennek alapján a jövőben együtt elemzik azon kémiai folyamatokat, amelyekben a különböző halmazállapotú vegyületek lépnek reakcióba egymással. A közös munka meggyorsíthatja a környezetvédelemben szükséges új eljárások kidolgozását, főleg a mérgező gázok folyadékban történő ártalmatlanítását. Ugyancsak ötéves kutatási programban egyezett meg az intézet a lengyel wroclawi műszaki egyetem „Vegyipari műveletek és gépek” elnevezésű kutatóintézetével. A tervek szerint együtt keresik majd azokat a szilárd katalizátorokat, amelyek a különböző halmazállapotú vegyületek reakcióját gyorsítják.

A lengyel és a csehszlovákiai intézet mellett tudományos kapcsolatokat kerestek a bjelorusz tudományos akadémia minszki hő- és anyagátadási intézetével, valamint a szovjet tudományos akadémia sibiriai tagozatának novoszibirszki katalízisintézetével. A tervek szerint mindkét szovjet társintézetel kicserélik tudományos tapasztalataikat. (MTI)

Ifjúvezetők találkozója

A váci művelődési központban csütörtökön rendezett ülésel megkezdődött az ifjúvezetők IV. országos találkozója. A tanácskozáson hazánk 21 ezer ifjúvezetőjének képviselőiben 256

küldött vitatja meg az úttörővezetők VI. konferenciájának és a KISZ IX. kongresszusának irányelvi alapján végzett munkát, valamint a soron levő feladatokat.